

Tosama

Interni časopis TOSAME p.o. · Št. 3 · Marec 1995 · Leto XXX · Izhaja od oktobra 1965

POSLOVANJE TOSAME V LETU 1994

V leto 1994 je podjetje vstopilo z velikimi naročili za potrebe UNHCR-a (Visokega komisariata združenih narodov za begunce). TOSAMA je v letu 1994 s konkurenčnimi izdelki in cenami pridobila vse razpisane posle za UNHCR, ki so žal zaradi odločitev OZN, da financira na Balkanu le še hrano in zdravila, dokončno ukinjeni.

Pričakovali smo, da se bo s prenehanjem teh poslov že obnovilo trgovanje z deli bivše Jugoslavije, a vojna še kar traja. Dodatno se je poleti močno skrčilo trgovanje z Makedonijo, ki je za slovenske izdelke carino povečala iz 1 % na 29 do 41 %. Seveda podjetje ni čakalo le na morebitno oživiljanje na starih trgih, ampak je intenzivno iskalo nove. Tako smo ob koncu leta 1994 že imeli konkretne partnerje (kupce ali agente) v Madžarski, Slovaški, Češki, Poljski, Ukrajini, Rusiji in Albaniji, torej na trgih, kjer nas do sedaj ni bilo. Za države višegrajske skupine smo zastavili obsežno tržno analizo, ki bo pokazala, kateri trgi so za nas najzanimivejši.

Še vedno je naš najpomembnejši trg slovenski (64 %), sledi hrvaški (19 %), ostala bivša Jugoslavija (1 %) in 15 % ostali izvoz. Konec leta 1994 so bila vsa plačila razen v Sloveniji v konvertibilnih valutah.

Plan leta 1994 je bil zelo ambiciozen, tako, da smo ga za 5 % presegli le v klasičnem izvozu, realno povečanje prodaje pa smo dosegli tudi v Sloveniji. To

nam je uspelo predvsem s pravilnim pristopom in us-

VOLITVE V SVET DELAVCEV

Koncem lanskega leta se je "hišni" sindikat (svobodni sindikati Slovenije) dogovarjal z direktorjem o potrebi po oblikovanju sveta delavcev, katerega delovanje omogoča zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Na pobudo sindikata se bodo sredi meseca marca začeli postopki za izvolitev tega organa, ko bo zaradi tega sklican zbor delavcev. Več o svetu delavcev je objavljeno na notranjih straneh Tosame.

treznimi izdelki za potrebe nacionalnega zdravstva, manj razveseljiva je situa-

cija v široki potrošnji, kjer smo prodajo pleníc sicer stabilizirali, a je na skromni ravni, prodaja higienskih vložkov pa je v letu 1994 še padala, kljub dobri utrditvi znamke VIRIANA. Brez slednje bi nas tudi pri higienskih vložkih doletela usoda pleníc in hujše izgube trga.

Cene na domačem trgu smo v letu 1994 povečali v februarju in maju, rast cen surovin nam je uspelo zadržati na 9 %. Opazna je stalna tendenca padanja cen na hrvaškem trgu, ki počasi postaja za nas klasičen izvoz. TOSAMA je deseti največji slovenski izvoznik na Hrvaško.

Naročila so še vedno dokaj neustaljena, tako, da se mora proizvodnja temu stalno prilagajati. Ob zelo dobri prodaji sanitetnih izdelkov, ki smo jo servisirali tudi z občasnim dodatnim zaposlovanjem, je še veliko prostih kapacitet v higienem delu proizvodnje. V

Zapis o poslovanju TOSAME v letu 1994 je pripravil direktor Janko Velkavrh dipl.ing., povzet pa je po uvodnem delu poslovnega poročila za lani.

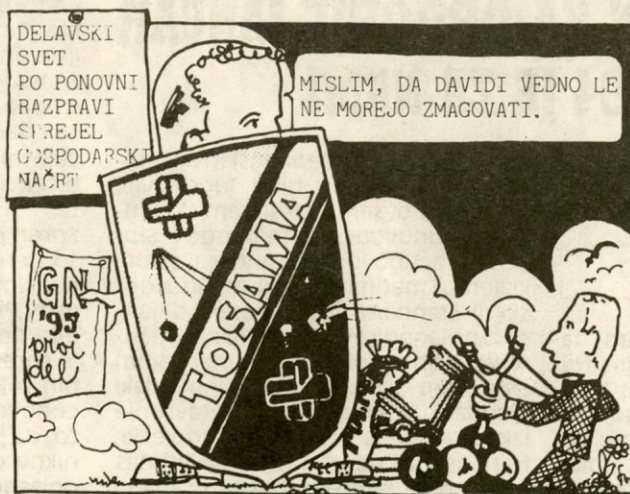
proizvodnji je bilo vsled take strukture naročil opravljenih 13 % več norma ur, kot leto poprej, v 10 % večji produktivnosti. Večjih investicij v preteklem letu ni bilo, a smo

TOSAMA 94 - MINI ALMANAH

Številčne podatke o Tosami in Tosamovcih (tokrat na nekoliko drugačen način) posredujemo v prispevku na notranjih straneh TOSAME.

Številčne podatke za pripravo objavljenega mini almanaha so posredovali sodelavci strokovnih služb iz proizvodnega, komercialnega in splošno kadrovskega sektorja ter sektorja za organizacijo in nagajevanje.

Vsem v "projektu" TOSAMA 94 sodelujočim se avtor zahvaljuje za pripravljenost zbranja sicer ne povsem standardno spremljanih podatkov.

kljub temu investirali preko 1 mio DEM, v kar je vključeno tudi vračilo kreditov za vložkarski in tamponski stroj. Dva stroja (za komprese in tampone iz gaze) smo kupili za potrebe sanitete, kjer je nujno povečanje avtomatizacije.

Sicer smo izredno razširili paleto setov in dobobra uredili proizvodnjo gipsanih povojev. Ker naše pozicije na že omenjenih novih trgih še niso stabilne, se za hitrejšo posodobitev higienskih izdelkov še nismo odločili, z lastnim znanjem pa smo uvedli nov izdelek VIRIANA PERFECT SUPER. Dokončen je računalniški razpis in obračun proizvodnje za vse oddelke, za kar je bilo potrebno veliko prizadevanj zaposlenih in nakupov opreme. V teku je zelo obsežen projekt ureditve poslovanja po stan-

Še vedno je naš najpomembnejši trg slovenski (64 %), sledi hrvaški (19 %), ostala bivša Jugoslavija (1 %) in 15 % ostali izvoz. Konec leta 1994 so bila vsa plačila razen v Sloveniji v konvertibilnih valutah.

dardih ISO 9001.

Ob blagovni znamki VIR, ki jo bomo obdržali tudi v naprej, sta se dobro prijeli še KOBACAJ in VIRIANA, v kar smo preko reklamnih aktivnosti investirali kar ca. 300.000 DEM. Splošne gospodarske raz-

mere lahko ocenimo kot sprejemljive. Ob dejstvu, da dvakrat več izvozimo, kot uvozimo, nad tečajem tolarja ne moremo biti

Že s srednje dobrim poslovanjem v letu 1995, nameravamo pokriti večino preostale izgube iz leta 1993.

navdušeni in tudi 18,3 % inflacija je še previsoka. Pestilo nas je tudi padanje tečaja lire, saj smo precej izvažali v Italijo.

Sporazum o plačah, sprejet na državni ravni, ocenjujemo kot koristen, sicer pa tudi sami zelo skrbno prilagajamo plače rezultatom poslovanja. Bistveno boljše možnosti trženja bi nam prinesli pričakovani sporazum o prosti trgovini s Hrvaško, Makedonijo in Poljsko.

Lani smo izdelali dve bilanci uspeha za leto 1993, po starem, s ca. 90 mio SIT bruto dobička in po novih standardih s ca. 245 mio. SIT izgube. Rezultat leta 1994 je kar za 332 mio. SIT boljši, kar kaže, da smo ravnali gospodarno. Tako smo že pokrili petino izgube, bili pa smo prisiljeni prelti

nekoliko več sredstev v nujne zaloge gotovih izdelkov. Zaradi likvidnostnih težav smo nekatere obveze do delavcev raztegnili na skoraj celo leto, saj smo ob tem zmanjšali tako kratkoročno kot dolgoročno zadolženost.

Kot pozitivne elemente poslovanja leta 1994 lahko štejemo: pridobitev novih trgov srednje in vzhodne Evrope in rast izvoza, realno povečanje prodaje v Sloveniji, 13 % večja proizvodnja in 10 % večja produktivnost, rast vhodnih surovin le za 9 % ob 18,3 % inflaciji, uvedbo novih sanitetnih izdelkov in VIRIANA PERFECT SUPER, ureditev proizvodnje gipsanih povojev, zmanjšanje števila zaposlenih za 18 delavcev, zmanjšanje bolniške odsotnosti ter znatno boljši finančni rezultat kot za leto 1993.

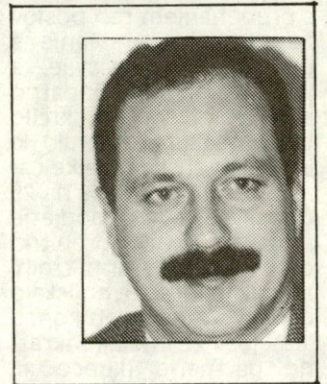
Kritično moramo oceniti sledeča dejstva: prepočasno zmanjševanje vseh vrst stroškov, kratek investicijski zastoj, neprodane kapacitete higienskega vložka VIRIANA PERFECT EXTRA, prepočasno izgrajevanje sistema kakovosti ISO 9001, stagniranje kvali-

tete plenice KOBACAJ in padec tržnih deležev higienskih vložkov na slovenskem in hrvaškem trgu.

V letu 1995 bomo dali poudarek zmanjšanju stroškov (avtomatizacija proizvodnje v saniteti, uporaba sekundarnih surovin, boljša

Sporazum o plačah, sprejet na državni ravni, ocenjujemo kot koristen, sicer pa tudi sami zelo skrbno prilagajamo plače rezultatom poslovanja.

izkoriščenost režijskih delavcev), širitvi asortimana izdelkov s poudarkom na domačem trgu, definirali bomo prioritete na novih trgih in večali tržne deleže, selektivno posodabljali higienske izdelke, zmanjševali nekurantne zaloge in povečali obrat kapitala. Že s srednje dobrim poslovanjem v letu 1995, nameravamo pokriti večino preostale izgube iz leta 1993.

LETNI OBRAČUN ZA OBDOBJE JANUAR - DECEMBER 1994 JE ZA NAMI

Prispevek za objavo v Tosami je pripravila g. Marinka Repnik oec. vodja računovodske službe iz ekonomskega računovodskega sektorja.

Verjetno se ne motim, če trdim, da se je vsak delavec Tosame konec februarja tako ali drugače srečal z informacijami o poslovanju podjetja Tosame v letu 1994. Marsikomu so bile že tekom preteklega leta pojasnjene spremembe v obračunskem

sistemu, saj smo iz zakonskih predpisov, ki so veljali v bivši Jugoslaviji, prešli na povsem nov sistem slovenskih računovodskih standardov. Slovenski računovodski standardi so usklajeni z mednarodnimi računovodskimi standardi in pomenijo dejansko prilagoditev ugotavljanja računovodskih rezultatov mednarodnim zahtevam. Sedanji računovodski standardi omogočajo ugotavljanje izkaza uspeha bodisi po angleški, francoski ali nemški metodi. Pri nas smo izbrali nemško metodo saj ima

vrsto prednosti pred ostalima dvema. Rezultati poslovanja se ugotavljajo po posameznih stopnjah, saj poznamo kot prvi rezultat dobiček oz. izguba iz poslovanja, sledijo pa dobiček oz. izguba iz rednega delovanja, celotni dobiček oz. izguba in čisti dobiček ali čista izguba poslovnega leta.

Spremembe obračunskega sistema so nerekovale vrsto prilagoditev računalniških programov novim zahtevam. Poleg novosti, ki so nam tekom leta dobobra "zlezle pod kožo", nas je spremljala cela vrsta še nedorečenih tolmačenj določil slovenskih računovodskih standardov. Glede na to, da je za potrebe zunnjih uporabnikov obvezen le letni obračun, so pojasnila o izdelavi računovodskih iz-

kazov prišla do nas šele v februarju letošnjega leta. Ker pa so finančni rezultati pomembni za sprotno odločanje vodstva, smo že med letom izdelovali mesečne obračune izkaza uspeha ter kvartalne obračune izkaza uspeha in bilance stanja.

Kot sem že omenila, so novi računovodski izkazi bolj pregledni in lažje razumljivi tudi tistim, ki se neposredno ne ukvarjajo z delom računovodstva. Praktično so vsi rezultati podjetja prikazani na štirih straneh. Postavke v izkazu uspeha kot tudi v bilanci stanja so skržene na minimum. Ker pa je vsak poslovni dogodek sestavni del bilančnih postavk, sem za ilustracijo zbrala tudi podatke o številu knjižb poslovnih dogodkov v letu 1994. V analitičnih knjigovodstvih in glavni knjigi je bilo opravljenih cca 147.000 knjižb. V ta podatek niso vštete tiste knjižbe, ki so prenešene iz drugih računalniških medijev direktno v analitična knjigovodstva (izstavljene fakture, podatki za potrebe blagovnega knjigovodstva). Seveda pa je knjiženje določenega poslovnega dogodka le del opravila. Da je zagotovljena ažurnost in pravilnost vodenja knjigovodstva, je potrebno nemalokrat tudi poterjati ustrezne slu-

žbe za pravočasno in pravilno izstavitve dokumentacije. Iz zbirnih podatkov številnih knjižb so omogočene nadaljne analize našega poslovanja v primerjavi s preteklimi obdobji, načrtovanimi cilji in ukrepanji za izboljšanje rezultatov vnaprej. In kakšno mesto bodo imeli računovodski izkazi in njihove analize v prihodnje?

S preoblikovanjem Tosame v delniško družbo bomo dolžni vsko leto naše poslovanje dati v pregled zunanjim strokovnjakom - pooblaščenim revizorjem. Zunanje revidiranje računovodskih izkazov je torej presojanje poštenosti in resničnosti navedb v letni bilanci stanja in izkazu uspeha. Usmerjeno je predvsem k zagotavljanju zanesljivosti letnih računovodskih izkazov, na katere se pri svojih odločitvah opirajo zunanji uporabniki. Presojanje oz. ugotavljanje ustreznosti naših računovodskih izkazov se bo izvajalo ne le v samem računovodstvu, temveč tudi v službah, ki izstavljajo dokumentacijo za potrebe računovodstva. Na podlagi ugotovljenih dejstev bo pooblaščen revizor izdal poročilo o opravljeni reviziji. Računovodski izkazi bodo v prihodnje prav gotovo imeli pomembno

mesto pri poslovnih odločitvah, kar pomeni še večjo odgovornost vseh, ki so odgovorni za kakovost izstavljenih listin, na drugi strani pa tudi vseh računovodskih delavcev, ki ob upoštevanju obstoječe zakonodaje pripravljajo računovodske informacije za oblikovanje in določanje ciljev ter nadziranje podjetja kot celote. Bodoči lastniki podjetja bodo med drugim tudi na podlagi računovodskih izkazov in revizorskega poročila ocenjevali uspešnost poslovanja Tosame.

SVET DELAVCEV; KAJ JE TO?

O sodelovanju delavcev pri upravljanju in s tem v zvezi s svetom delavcev, je Tosama doslej pisala že dvakrat. Prvič je bil objavljen članek o soupravi v podjetju v oktoberski Tosami leta '93; v drugo pa je podan opis sindikalnih aktivnosti pri prvih volitvah sveta delavcev (april - lanskega leta).

Ker se zdaj začenjajo v Tosami postopki za izvolitev prvega sveta delavcev, velja nekaj stvari, ki so bile v tem časopisu že zapisane, obnoviti. Po zakonu delavci uresničujejo pravico do sodelovanja pri opravljanju preko:

- sveta delavcev (v družbah kjer je zaposleno več kot 20 delavcev z aktivno volilno pravico)
- zbora delavcev,
- predstavnikov delavcev v organih družbe.

S pravico, do sodelovanja delavcev pri upravljanju se ne posega v področje delovanja sindikata kot tudi ne združenj delodajalcev.

Svet delavcev se mora vzdržati kakršnih koli oblik sindikalnega boja. Sodelovanje delavcev pri upravljanju se uresničuje:

- s pravicami do dajanja pobud, mnenj ali predlogov,
 - s pravico do obveščeniosti,
 - z možnostjo skupnih posvetovanj z delodajalcem,
 - s pravico soodločanja in pravico zadržanja odločitve delodajalca.
- V okviru navedenega svet delavcev predvsem:
- skrbi za izvajanje zakonov, predpisov, kolektivnih pogodb itd.,
 - predlaga ukrepe v korist delavcev (sam ali na pobudo delavcev),
 - pomaga pri vključevanju v delo delavcev, ki jim je zagotovljeno posebno varstvo (invalidi, starejši delavci ipd..)

Način delovanja sveta delavcev se natančneje določi s poslovníkom. Volitve sveta delavcev se uradno začnejo s sklepom o razpisu volitev, ki ga sprejme zbor delavcev. Zbor ob razpisu volitev tudi imenuje volilno komisijo, ki praktično vodi nadaljne postopke v zvezi z volitvami sveta. Po objavi razpisa volitev se začne kandidiranje za članstvo sveta. Kandidatne liste lahko volilni komisiji predloži (v treh tednih po razpisu):

- 50 delavcev družbe,

- reprezentativni sindikat.

Same volitve sveta delavcev so veljavne, če se jih udeleži polovica delavcev družbe.

V zvezi z volitvami sveta se pojavlja tudi pojem volilne pravice delavcev družbe.

V postopkih volitev sodelujejo delavci, ki imajo aktivno volilno pravico, kar pomeni, da so v družbi zaposleni nepretrgano vsaj 6 mesecev.

Pravico, biti izvoljeni v svet delavcev, imajo delavci s pasivno volilno pravico, kar pomeni, da so v družbi zaposleni nepretrgoma vsaj eno leto.

Stroške volilnih postopkov za svet delavcev kot tudi kasnejše nujne stroške delovanja sveta, krije delodajalec.

F. V.

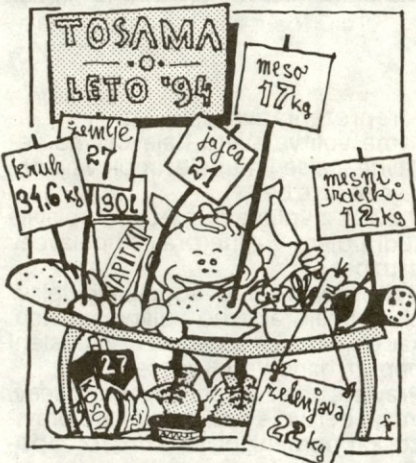
TOSAMA '94

Mini almanah

Nekaj številčnih zanimivosti za leto 1994

Za razliko od "uradnih" poslovnih poročil začnemo ta pregled z nekaterimi zanimivimi podatki, ki ne zadevajo proizvodnjo ali prodajo pač pa o porabljenem "gorivu" za "delovno silo". O prehrani delavcev v tovarni mislimo pri tem.

V letu '94 je bilo v obratu družbene prehrane pripravljeno okoli 210.000 malic, pri čemer je bilo serviranih 177.000 toplih malic, ostalo pa so bili hladni mesni ali brezmesni obroki. Za pripravo omenjene količine obrokov in zadostitvi potreb obiskovalcev jedilnice je bilo med drugim porabljeno 13.800 kg svežega mesa, 9.700 kg mesnatih izdelkov, 17.000 jajc, 9.000 l mleka, 9.000 kg zelenjave ter 9.000 kg krompirja.

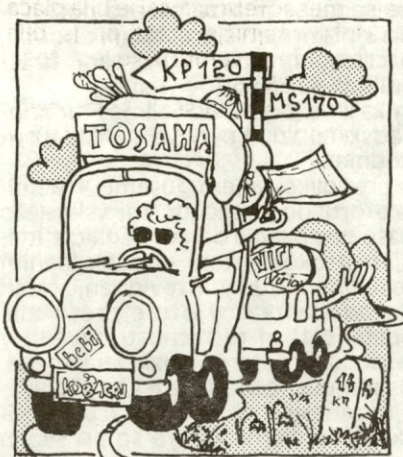
Ob pripravljanih obrokih so Tosamovci pospravili še 28.000 kg kruha, 22.000 žemlj, 15.000 sladice ter 16.000 l osvežilnih napitkov.

Za "drogiranje" so Tosamovci v obratu kupili 440.000 cigaret in 2.000 kg kave.

V povprečju leta je Tosamovec porabil za "izpolnitev" delovnih nalog okoli 148 kg "trdega" in 62 litrov "tekočega" goriva, kar vse je "načrpal" v Tosaminem obratu prehrane.

Kaj vse so napravili na preje opisan način oskrbljeni Tosamovci. Najprej lahko ugotovimo, da so svoje delovne norme (kjer so določene) presegle v povprečju za 16,61 % pri tem pa je potrebno zapisati, da je planski dokument predvideval dobrih 18 % pre-

sega. Poleg tega pa je vsak Tosamovec imel energije še za 33,7 nadur dela, kar izhaja iz evidence opravlje-

nega nadurnega dela. 568 delavcev v proizvodnem sektorju je med drugim izdelalo v preteklem letu okroglo 158 milijonov vložkov (158.098.612), slabih 10 milijonov plen (9.732.302) ter 163 milijonov higienskih palčk (163.140.760). Tosama je torej za vsako slovensko uporabnico izdelala mesečno nekaj več kot 26 vložkov. Z Bebi palčkami pa bi si vsak Slovenec lahko očistil v letu 1994 svoja ušesa 82 krat (če bi pri čiščenju uporabil samo eno palčko). Tkalke v tkalnicah so stakle in napletele za dobrih 34.000 km različnih povojev (34.297.379 m) ter 15 km² lahkih tkanin (15.119.424 m²). Približno tolikšno površino bi lahko pokrili tudi z lani izdelano vlaknovino v vlaknovinskem oddelku (15.646.078 m²).

Z ovoji bi lahko ovili državo Slovenijo po njenih mejah nekaj več kot 27 krat. Tudi izdelanih tkanin oziroma vlaknin ni bilo zanemarljivo malo, saj bi bilo z njimi moč prekriti blejsko jezero kar 22 krat.

Da bi čim več izdelanega blaga našlo pot med slovenske kupce je opravila Tosama nekaj reklamnih potez v smeri obveščanja slovenske srenje. Na televiziji je bilo objavljenih 170 re-

klamnih spotov, ki bi jih gledalci lahko občudovali, če bi bili objavljeni naenkrat skupaj, slabo uro in četr (72 minut). 25 Tosaminih reklamnih oglasov je bilo tudi v dnevnem tisku, ogledali so si jih pa bralci Dela in še devet različnih revij. (Pri omenjenih oglasih so izvzeti tisti, ki so bili objavljeni zaradi lastninjenja in niso vabili kupcev izdelkov ampak kupce premoženja).

Pri poslih v zvezi z obveščanjem kupcev tudi komercialni predstavniki (ali potniki po "domače") niso bili od muh. Za obiske kupcev so opravili skupaj kar 308.400 km kar pomeni, da so Slovenijo po dolžinski osi Koper - Murska Sobota prepotovali kar okoli 950 krat; torej je bila ta maršruta "premerjena" nekaj manj kot 4 krat dnevno.

TOSAMA se je s poslovnim svetom srečala tudi na druge načine. Eden od takih načinov so telefonske zveze. Lani je bilo neposredno preko Tosamine telefonske centrale posredovano okoli 82.000 telefonskih zvez. Vsak delovni dan je telefonistka priključila v povprečju 26 "zunanjih" zvez ter sprejela 311 "zunanjih" klicev ter zanje opravila dispečersko posredovanje po podjetju.

V letu '94 je plačala Tosama račun zaradi vzpostavljenih telefonskih zvez za 3,6 milijona telefonskih impulzov.

To bi ob teoretični simulaciji, da bi bili vsi impulzi porabljeni v domači omrežni skupini in polno časovno izkoriščeni, pomenilo, da je Tosamovec vsak dan telefoniral 1 uro in pol. Sicer pa je Tosama prodajala svoje izdelke neposredno 810 različnim kupcem.

Formalno odločanje o organizacijskih in poslovnih zadevah je potekalo v ustreznih izvoljenih ali imenovanih telesih odločanja, ki so se na napovedanih sejah zbrali 81 krat, pri tem pa niso šteli tedenski posveti strokovnega kolegija, kjer so pridelali 40 rednih sej.

Še vedno ta "glavni organ" delavski svet je imel 19 sej, člani pa na seje sveta ravno niso "drli", saj je bila povprečna udeležba nekaj pod 58 %.

Najljubši interni predpis Tosamovec je sistemizacija delovnih mest saj je bil obravnavan zaradi sprememb in dopolnitev od vseh predpisov največkrat. Člani delavskega sveta so se z njim ubadali kar 6 krat.

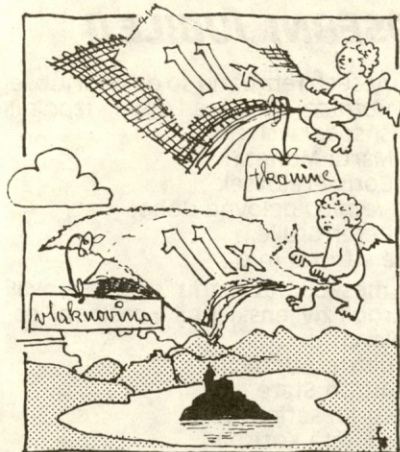
Da se zdaj, ne dela nič več, nič na pamet, kaže tudi podatek o tem koliko informacij ali podatkov je bilo potrebno za potrebe nekoga drugega skopirati.

Trije kopirniki so se včasih kar poštešno ogreli saj so morali izdelati 386.500 kopij. To število predstavlja

dnevno proizvodnjo okoli 1.580 kopij.

K navedenim podatkom pa je potrebno prišteti še "proizvodnjo" dokumentov izdelano na 51 računalniških tiskalnikih, pri čemer jih 11 dela samo za potrebe razpisa proizvodnje.

Nasploh lahko ugotovljamo, da Tosama solidno sledi trendom uvajanja v "računalniško družbo". Za lani lahko ugotovimo, da je en osebni računalnik prišel na slabih 15 delavcev, oziroma, da ima vsak tretji "upravičenec internega telefona" že tudi svoj PC. Da se niso greli samo kopirniki kaže tudi podatek, da je bilo v TOSAMI lani zabeleženih 10 požarov, ki so bili k sreči "zadušeni" že v začetni fazi. V povprečju je bilo potrebno za poga-

sitev enega požara uporabiti gasilno sredstvo nekaj več kot 4 ročnih gasilnih aparatov.

Sicer so pa lani Tosamovci bolj trenirali gašenje kot gasili; to namreč kaže podatek, da je bilo od uporabljenih 188 ročnih gasilnih aparatov 145 uporab zaradi usposabljanja delavcev. Vsak Tosamovec je prišel lani opravljati svoje delovne naloge okoli 194 krat (193,6 krat) oziroma je delal 3,7 dni na teden, ostali dnevi pa predstavljajo tedenske počitke, različne vrste dopustov in zdravstvene odsotnosti.

Povprečno je izrabil delavec v Tosami 26,4 dni letnega dopusta, 32 krat pa ni prišel na delo zaradi drugih odsotnosti. Povprečno vzeto je Tosamovec vsak delovni dan dobro četrtno dne (26,25 %) posvetil pridobivanju svoje plače iz rednega delovnega razmerja.

V času, ko ni delal in je bil Tosamovec na dopustu je zelo verjetno letoval v enem od Tosaminih letovanjskih objektov. Te možnosti se je poslužilo 314 delavcev in za njihovo uporabo vplačalo podjetju po 7.050 SIT (za eno letovanje).

Za opravljeno delo je v TOSAMI lani znašala povprečna mesečna plača 51.521 SIT, pri čemer je bil "najuspešnejši" mesec februar, saj je bila plača 55.691 SIT, najnižja plača pa je bila zabeležena v novembru, ko je v "toši" padlo le 46.856 SIT.

Tosamina "delovna sila", ki je prejela omenjene plače je štela lani v povprečju 808 duš. Največ je bilo Tosamovcev v začetku leta (februar in marec) ko je bilo moč naštetih 819 zaposlenih, najmanj pa avgusta, ko je Tosama imela 798 delavcev. Večino zaposlenih so predstavljale predstavnice "nežnejšega" spola, ki jih je bilo 523 ali za slabih 65 %.

Povprečna starost Tosamovca je lani znašala 35 let, pri čemer v Tosami ni bilo mladoletnih delavcev (do 18 let), bilo pa 28 delavcev, ki so že srečali Abrahama. Sicer pa je najmlajši Tosamovec štel 20 pomladi, najstarejši pa 63.

Med Tosamovci je bilo 90 takih, ki so v letu 94 praznovali enega od svojih okroglih delovnih jubilejev, pri čemer je bilo skoraj polovico jubilarntov - 20 letnikov.

V letu 1994 je 7 Tosamovcev bilo upokojenih, 2 delavca pa sta bila za stalno včlanjena v "klan Tosamovcev". Ob upoštevanju delavcev, ki so bili na delu za določen čas, pa je začelo delo v Tosami skupaj 56 delavcev, 53-im pa je delo tudi prenehalo.

Med Tosamovci v lanskem letu je bilo takih z izobrazbo tehnika ali višjo za okroglih 21 %. Intelektualni potencial Tosame je štel lani: 15 delavcev z visoko izobrazbo in 26 z višjo, vsak 5. Tosamovec pa je bil tehnik.

Ne samo za svoje znanje, tudi za svojo higieno je Tosamovec ustrezno poskrbel, saj je bil dnevno porabil v preteklem letu 30 listov toaletnega papirja ter 8 papirnatih brisač.

V glavnem so Tosamovci mirni ljudje, vseeno pa je bilo zaradi kršitev pravil hišnega reda obravnavanih 7 delav-

cev, ki so jim bile izrečene disciplinske kazni. Poleg navedenega pa je "evidenčni" računalnik ugotovil 261 kršenj pravil prihajanja ali odhajanja z dela. V povprečju je taka "registracijska kršitev" olajšala kršitelja za okoli 276 SIT stimulativnega dela plače, oziroma 0,5 % povprečne plače.

Tosamovci so zaradi teh ali onih razlogov (neupoštevanje predpisov!) doživeli tudi 21 nesreč pri delu in 6 na poti v zvezi z delom. Poškodbo iz navedenih nesreč je bilo treba zdraviti po okoli 22 delovnih dni. Največ nesreč povezanih z delom je bilo v oktobru (7) medtem ko meseca maja in julija ni bilo tovrstnih poškodovanj.

Tudi nekaj intelektualne ustvarjalnosti je bilo prisotne v Tosami. 11 predlagateljev je poslalo 12 pismenih predlogov za različne izboljšave v zvezi z delovnimi postopki in izdelki. Od navedenega je bilo za Tosamo zanimivo 5 predloženih rešitev.

Da, bi Tosamovci čisto ne izumrli, se je lani 11 delavcev poročilo, skupno pa so "pridelali" 51 novih državljinov Slovenije.

F. V.

SODELAVCI

V tej številki TOSAME so s svojimi pismenimi prispevki sodelovali: Albina Kosmač org., Marinka Repnik oec., Sonja Rode, Janko Velkavrh dipl.ing., Feliks Vodlan ing.

Grafična oprema časopisa, oblikovanje in risbe: Feliks Vodlan ing.

Objavljene fotografije je posnel: Jože Vidmar

Računalniška obdelava tekstov: Valentina Ocvirk

Grafična postavitve časopisa: Bojan Rabzelj

Avtorjem posameznih prispevkov se uredniški odbor zahvaljuje za sodelovanje in vabi tudi druge k sodelovanju.

KRONIKA

Delavski svet je na svoji seji v mesecu februarju sprejel interne predpise, kot sledi: predlog sprememb Pravilnika o organiziranosti podjetja in sistematizaciji delovnih mest - Služba kakovosti, spremembe 14. merila delovne uspešnosti, Organizacijskih predpisov in matrik za ugotavljanje delovne uspešnosti.

V času javne razprave je na predlog spremembe merila za doseganje individualnega plana plačane realizacije, prispelo nekaj pripomb. Strokovna služba meni, da ni možno postaviti modela nagrajevanja, ki bi upošteval vse dejavnike, ki v danem trenutku vplivajo na prodajne rezultate, večina le-teh pa je možno upoštevati pri postavljanju letnih ciljev.

Sprejet je bil Gospodarski načrt za leto 1995, s pripombami in spremembami v zvezi s prerazporeditvijo deležev plana prodaje po komercialnih predstavnikih, v stroških komercialnih predstavnikov pa je upoštevana tudi 9 % dodatna inflacija.

Pomembna točka februarske seje delavskega sveta je bila obravnava gospodarjenja v letu 1995 in sprejem zaključnega računa. V razpravi so prisotni razpravljali o vprašanih, ki so se nanašali na satroške pokritja izdelkov, ki se izvažajo, na stroške zaloga gotovih izdelkov, posledice povišanja cen našim izdelkom, o možnostih

prerazporeditve viškov delavcev v Proizvodni sektor na tista dela, kjer delavcev primanjkuje in ne nazadnje tudi o možnosti povišanja plač po zaključnem računu. Na zadnje vprašanje je bilo s strani vodstva povedano, da so bile v lanskem letu plače izračunane v okviru možnosti, ki nam jih je narekovala uspešnost poslovanja. Dosegli smo nivo plač po kolektivni pogodbi, izplačan je bil dobiček po zaključnem računu, v decembru pa so se plače povišale za 5 % za vse delavce in 5 % stimulacije za režijske delavce, ne glede na uspeh poslovanja. Vsi delavci pa smo pred Novim letom prejeli 15.000 SIT iz naslova prihranka pri malici.

Delitve dobička po zaključnem računu 94 glede na uspešnost poslovanja ne bo in tudi mesečno povečanje plač ne bo možno. Upoštevati je potrebno tudi dejstvo, da se približuje izplačilo regresa za dopust, za kate-rega si bo vodstvo prizadevalo, da se čim prej izplača, po možnosti v enkratnem znesku.

Komisija za delovna razmerja je po predlogu strokovnih služb v delovno razmerje za nedoločen čas sprejela g. Jožeta Sadarja na delovno mesto vodje prodaje za trg Slovenije in republike bivše Jugoslavije.

Za določen čas pa so bile v podjetje sprejete še naslednje delavke: v Proi-

zvodni sektor Monika Volčini, v ERS kot pripravnica Marija Stupica na delovno mesto stroškovni knjigovodja in v komercialni sektor na delovno mesto referent uvoza Marija Ana Jeras.

Na predlog strokovne službe pa se odobri povračilo stroškov tečaja italijanskega jezika g. Jožetu Podpaskarju.

V februarju je bila tudi disciplinska obravnava, ki se je nanašala na povzročanje nereda in opustitev ukrepov v zvezi z delovno disciplino. Izrečeni so bili disciplinski ukrepi: zmanjšanje osebnega dohodka za 10 % za dobo 2 mesecev, zmanjšanje osebnega dohodka za 10 % za dobo 3 mesecev in javni opomin.

DELOVNI IN OSEBNI JUBILEJI

V mesecu februarju so delovni jubilej 10-letnico delovne dobe izpolnili naši sodelavci:

- Marta Moneta
 - Boris Prelovšek
- 30-letnico delovne dobe:
- Peter Grujič
- Č e s t i t a m o !

V mesecu februarju so praznovali okrogli življenjski jubilej naslednji sodelavci:

- petdesetletnico
Anton Stare
- štiridesetletnico
Marjeta Kosirnik
Valentin Kovič
- tridesetletnico
Jožica Rems
Ančka Resnik

Ob tej priliki vsem želimo še mnogo zdravih in uspešnih let.

TOSAMINE DROBTINICE

ŽIVLJENJE JE TVOJE

Inventure, analize, obračuni, plani, veliki kupi računalniških izpisov in obrazcev in še cel kup delovnih operacij porablja ogromne zaloge človeške energije, zato se je s temi problemi potrebno soočiti z jasno mislijo, samozavestno in s pozitivnim pogledom naprej.

K temu nam morda lahko pripomore nekaj misli iz knjige Luise L. Hay "Življenje je tvoje".

Vsaka oseba je stoođtostno odgovorna za vse, kar doživi.

Vsaka misel, ki jo porodimo, ustvarja našo prihodnost.

Točka moči je vedno v sedanjem trenutku.

Najbolj škodljivi vzorci so zamerljivost, kritizem in občutek krivde.

Odobranje in sprejemanje sebe je ključ do pozitivnih sprememb.

Življenje je v resnici zelo preprosto. Kar dajemo od sebe, se nam vrne.

Kar mislimo o sebi, postane za nas resnica. Vsakdo s svojimi misli in čustvi ustvarja svoja doživetja. Naše misli in besede ustvarjajo naša doživetja. Sami ustvarimo situacijo, potem pa lastno moč zavržemo in za lastne frustracije krivimo druge. Nobena

oseba, nobeno mesto in nobena stvar nimajo nikarkšne moči nad nami, kajti z našim umom upravljamo le mi. Sami ustvarjamo svoja doživetja, svojo resničnost in vse v njej. Če v lastnem umu ustvarimo mir, harmonijo in ravnotežje, bo to tudi v našem življenju.

Vesolje nas povsem podpira v vsaki misli, za katero se odločimo in katero verjamemo.

Naša podzavest sprejme vse, za kar se odločimo, da bomo verjeli. To, kar mislimo o sebi, postane za nas resnica. Za kar se odločimo, da bomo verjeli o sebi in o življenju, postane za nas resnica. Če vemo to, postane smiselno, da si raje izberemo stavek "vsi so zelo prijazni", kot tistega "ljudje komaj čakajo, da bi se me lotili".

S. R.

Lep je občutek, da v nesreči nisi sam. Zato se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v Mikalnici za vso pomoč ob nesreči moža Silva. Še posebej se moram zahvaliti vodstvu oddelka mikalnice, zlasti g. Vin-ku Svetlinu, ki je razumel vse moje probleme povezane z zdravljenjem mojega moža.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste mi kakorkoli stali ob strani.

BETKA ROZMAN

Klubu upokojencev se iskreno zahvaljujem za iskazano pozornost do starejših upokojencev, ter obisk na domu ravno na Valentinovo. Delovnemu kolektivu pa želim še veliko poslovnih uspehov.

Marija IGLIČ

Klubu upokojencev Tosama, se zahvaljujem za darilo in cvetje. Pristrčna hvala za obisk.

Marija TOMAŽIČ

Klubu upokojencev Tosama se zahvaljujem za denarno pomoč.

Antonija LANČAJ

V februarski številki TOSAME je bila igrice sestavljanja samostalniških besed, ki jih je moč sestaviti iz črk oziroma dela črk, ki so iz zapisa TOSAMA. Po našem dajejo črke TOSAME možnost "izdelave" 18 različnih poime-novanj samostalnikov:

MASA, MAST, MOST, SAT, OST, OSA, OSAT, OS, OSAMA, MAT, MATA, AS ATA, ATOM, SAMOTA, SOM, OMA in ASTMA. Do konca meseca februarja se je v Tosaminem nabiralniku nabralo 23 rešitev. Največ rešitev (po 15) sta poslali reševalki Simona Peterka in Min-ka Prelovšek, zato jima, kot najuspešnejšima reševalkama pripada Tosa-mina nagrada.

Dodatno pa smo med reševalci, ki so skomponirali vsaj po deset besed, izžrebali eno nagrado, ki jo tokrat dobi Janez Stare.

Osnove v mesecu marcu

Nagrade mentorjem in inštruktorjem

7.482,00 SIT/176 ur

Delo v deljenem delovnem času s

– prekinitvijo nad 2 uri
12.471,00 SIT/176 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

– cela dnevnicca 4.988,00 SIT
– polovična dnevnicca 2.544,00 SIT
– znižana dnevnicca 1.845,00 SIT

Kilometrini z osebnimi vozili

22,00 SIT/km

Stroški za prevoz na delo

– oddaljenost do 4 km
160,00 SIT/dan
– oddaljenost od 4 km do 8 km 220,00 SIT/dan
– oddaljenost od 8 km do 12 km 300,00 SIT/dan
– oddaljenost od 12 km do 16 km 340,00 SIT/dan
– oddaljenost nad 16 km 400,00 SIT/dan

Odpravnine ob odhodu v pokoj

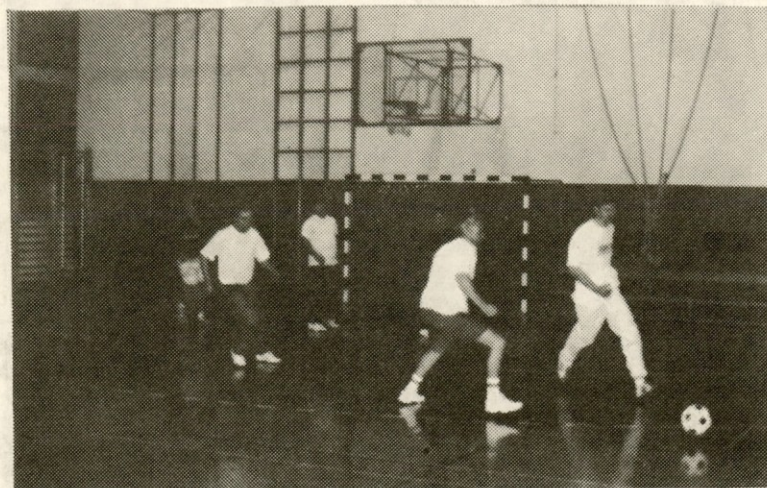
187.095,00 SIT

Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

– prevožen kilometer s tovorom
3,45 SIT
– tekoči kilometer
2,30 SIT
– spremljevalec tovora
1,39 SIT

■ Albina Kosmač

ZIMSKA REKREACIJA TOSAMOVCEV

V Osnovni šoli JANKO KERSNIK BRDO ima TOSAMA v obdobju November 1994 - April 1995 rekreacijo.

TOSAMA koristi telovadnico vsak torek od 20.30 do 22.00 ure, rekreacije pa se udeležuje od 15 - 20 članov Tosame.

Nekateri od jubilarov, ki so se udeležili svečane podelitve priznanj na predpraznični seji samoupravljalcev.

IZ SPOMINSKEGA ALBUMA

Ob zaključku lanskega leta (tako kot nekaj let že) so bila podeljena pismena priznanja za "dosežena delovna leta". Po tradiciji se je podelitve priznanj jubilarom udeležil le del "slavljenec", kar kaže na to, da priznanja le niso tisto najvažnejše kar pritiče jubilarom.

Fotografije povedo vse: mladi desetletniki, prvič jubilarji, ki menijo, da so že nekaj "skoz" dali; dvajsetletniki v sredini svojega življenjskega delovnega opusa ter zreli tridesetletni delovni pogled na prehojeno pot.